

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Ivris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

18 de quibus bonis fiat substitutio pupillaris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

Theoph. lib. 2. Instit. iur. civil. §. 1. de pupilla. §. Pupilli pueri dicuntur, & proprie qui patre careant, qui deserunt esse in patris potestate, vel morte eius, vel emancipatione. l. pupillus, 2. §. 9. de verbo. sign. Et sumto latius vocabulo etiam omnes qui in imuberi sunt ætate. l. si seruus, 1. 41. §. pupillus, de verb. obl. P. l. quam Tuberonis, §. pupillus, de pecul. P. l. si infans, §. fin. de iure delibe. Pupillus a pupo declinari videtur, pupum enim & pupam vocarunt tenerum puerum, aut teneram puellam, vt apud Martial. 4. Epigrami.

Pupam se dicit Martia, cum sit anus. Et Catullus: D:prendi modo pupulum puella trufantem. Et Petrus Satyr. 2. Dicite ponti fides in sacris quid facit aurum. Nemp hoc, quod veneri donata a virgine pupa.

Vnde & imaginacula, quæ concipitur in oculi acie, in cornea tunica, dicitur pupilla. Plin. lib. 11. c. 37. Cicero. 1. de natur. deor. Sicut & apud Hebræos a nomine שׁוֹרֵשׁ sive vir, formant שׁוֹרֵשׁ sive con. pupillam, quia in ea apparet parua figura hominis, vt ait Rabbi Kimhi, in Psalm. 17. Pupillus paruo & pupus, a pubesca, imperfecta videlicet minorum puerorum pube, a qua puberes maiores masculi 14. annorum, formoz 12. appellatur. c. puberes, 3. de des. impub. c. 1. de delict. puero l. minor 25. anno, 33. de minor. 25. an. l. fin. 4. quan. tuto. vel curat. esse desin. §. 1. quib. mod. tut. finit. §. Substitutio

pupillaris variis modis, neque sine pugna interpretum definitur. Eg. cum otium non detur, non immorabor in referendis aut refulendis singulis ne crescentes in stem crebris sermonibus vites. Sed meam tradam, vt opinor suis numeris absolutam, & totam substantiam pupillarum continentem. Ea est, substitutio pupillaris est substitutio directa, ab eo qui sibi testamentum condidit, facta liberis imuberibus in sua potestate constitutis, sub ea conditione expressa vel tacita, si in ætate impubere deceaserint: per quam & in imuberis & patris bonis succedat substitutus. Pro genere verba, substitutio directa. Nam ea est ex genere directarum, vt docuimus in principio tractatus substitutionum, & probat, l. si testamentum iure factu, l. 7. de impub. C. l. Scavola, ad Treb. P. & datur per hanc directio pupilli hereditas, l. precib. C. de impub. Reliqua finitionis, pro differentis sunt aliarum substitutionum & huius, quæ latius ex his quæ dicemus, apparebunt.

§. Pupillaris substitutio triplex. expressa, tacita, mixta, id est, partim expressa, partim tacita. Expressa est quando forma substitutionalis exprimitur in testamento patris, veluti: Si filius meus intra pubertatem deceaserit, tunc Caius heres esto. l. de vulg. §. 1. eod. apud Justinian. Tacita est, quæ non exprimitur in testamento, sed intelligitur: & aliis substitutionibus continetur, vel compendiosa, vel reciproca, quæ potest fieri imuberibus, l. Lucius, eod. vel vulgarari, vt supra docuimus. Verum ea, quæ continetur in compendiosa & reciproca, non est omnino tacita: quæ continetur autem sub vulgarari, est omnino tacita. l. quamuis, C. de impub. Nam tacita pupillaris contenta sub reciproca, aut compendiosa tantum habet vim, ac si expressa esset: ac contenta sub vulgarari minime, l. fin. 6. de Instit. sub. cond. fact. C. §. Mixta dicitur, quoad extrema: vt, Si filius sit heres, Caius heres esto. §. substituitur, de pupil. l. qui liberos, de vulg. Est & pupillaris quedam proprie pupillaris, alia quasi pupillaris, quæ exemplaris dicitur. l. humanitatis intuitu, de impub. C.

De quibus bonis fiat substitutio pupillaris.

CAP. 18.

- 1 Substitutio pupillaris pertinet, & ad propria bona pupilli. & §. 1.
2 Adsiõne hereditatis patrimonium defuncti & heredis vnum sit.
3 Arrogato quare in bonis propriis arrogator non substituit pupillariter.
4 Pupilla bona, cui substitutum sit, an alienari possint.

Substituitur, seu heres instituitur, & sit pupillo, non solum in bonis, quæ a testatore filius percepit, sed etiam in propriis bonis pupilli aliunde quæsitis, §. 1. de pupil. l. sed si plures, §. ad substitutos, de vulg. l. si sita scriptum, §. qui filio, de bonor. possess. sec. tab. etiam materis, §. 1. vt lic. matr. & ania, in amb. Neque interest, an in omnibus bonis pupilli substituitur patet, an tantum in aliâ re: siquidem particularis illa substitutio ad reliqua omnia bona trahitur. l. coheredi, §. fin. de vulg. Vt in aliis institutionibus, vbi ce heres datus non est vniuersalis, receptum est. l. 1. §. si ex fundo, de hered. instit. cum similib. Quando videlicet pupillaris sit per

verba directa & ciuilia, non autem si fiat per obliqua & communia: nam tunc substitutio in re particulari per ea verba facta, non trahitur ad vniuersa, vt annotauit Alexander, in l. 2. de vulg. l. cogi, §. generaliter, ad Trebell. Barto. plene in l. centurio, circa finem, qua fin: verba directa, obliqua & communia tradit.

Cur autem substitutio pupillaris ad bona pupilli propria referatur, ratio est: quod adita per filium patris hereditate, sit vnum patrimonium patris & filii per vniõnem. Et ita post aditionem, non tam in bonis filii, quam suis pater substituisse videtur. l. sed si plures, §. filio imuberi, de vulg. Quemadmodum adita hereditate defuncti per heredem, vna cenetur causa vtriusque, bonorum confusione. l. debitori, C. de pact. l. Stichum, §. 5. §. aditio, de solutio. licet, C. ad leg. Falcid. Et vniã se mutuo consequuntur, vt in vniõne beneficiis liquet. c. quia sepe, de praben. in 6. glo. in ca. gratia, ad ver. de iure teneri, de rescript. 6. ca. intranslato, de consti. Alia ratio, quod heres substitutus pupillo, & ex eius voluntate ei succedere videtur: quia testamentum patris testamentum filii est. l. Papinianus, §. sed nec imuberis, de inoffic. testam. P. Tertia, quia si in parte bonorum pupilli tantum succederetur, is pro parte testatus, & pro parte intestatus decederet videtur, quod ius non patitur, l. ius nostrum, de regul. iur. cum similib. excepta voluntate militis, l. sed si plures, §. ad substitutos, de vulg. l. miles ita heredem §. si miles, de milit. testam. P.

Obserua tamen, substitutionem pupillarem factam arrogato filio non extendi nisi ad legitimam, quam a patre adoptante habuit, non ad bona, quæ aliunde arrogator ante arrogationem habebat. l. sed si plures, §. in arrogato, de vulg. Cuius ratio aliunde pendet, videlicet ex pacto & cautione data in arrogatione, quæ se pater obstringit de reddendis bonis arrogati proximioribus arrogari, si in pupillari ætate decederet, l. non enim aliter, de adopt. P. §. cum autem, eod.

Porro, non inutiliter quæritur, ad quæ bona pupilli pertineat substitutio, an ad omnia quæ pupilli fuerunt tempore quo adii hereditatem paternam: an ad ea tantum, quæ tempore mortis pupilli, esse eius inueniuntur. Et, num si a tempore aditionis distracta pupilli aliqua sint bona, reuocari possunt, vt subiecta restitutioni. Et iustus certe rationibus placuit, bona propria pupilli posse ex legitima causa, quæ minorum bona distrahi permittit, alienari, nec post eius mortem reuocari posse per substitutionem. Diuersum autem in bonis patris, quæ fideicommissarie substitutioni obnoxia sunt. Guilelm. Benedic. in cap. Raynuitius, ad ver. si absque liberis, 2. num. 85. Ratio prior, quia testamentum pupilli cenetur, dicit. l. Papinianus, §. sed nec imuberis, de inoffic. testam. testatori autem, libera est alienandi facultas bona sua quamdiu vixerit, l. cum seruus legatus, 15. & l. rem legatam, 18. de adim. leg. P. c. cum Marthe, de celebrat. miss. l. si quis in principio, de leg. 3. l. cum hic status, §. ait oratio, de donat. inter vir. & vxor. cum similib. Secunda, quod substitutio pupillaris est directa, non fideicommissaria: & proinde non competit, nisi pro bonis, quæ erant tempore mortis, argumento sumto a contratio sensu, authentic. res qua, Cod. common. de legat. Sed & res interdum subiectæ restitutioni alienari possunt, necessitate cogente vel debitorum, vel legatariorum. l. cum hereditas, & l. im tamen, §. actiones, ad Trebell. P. Et tertio loco existat textus, qui de substituto pupillari meminit, ne possit reuocare quæ a tutore minoris alienata sunt, si id fecerit, vt alimenta præstaret matri aut forori, quæ aliter viuere nõ possent. & l. 1. §. sed nonnullos, de iur. & ratio distr.

Notandum autem & adhuc est, quod sicut expressa pupillaris trahitur ad omnia bona pupilli, ita etiam & tacita sub vulgarari contenta. Guilelm. Benedic. ad d. cap. Raynuitius, ad ver. si absque liberis, 2. num. 85. in fine, de testam.

An Substitutus excludat ascendentes pupilli, aut matrem in legitima & hereditate ab intestato eis debita.

Cap. 19.

- 1 Substitutus pupillaris an excludat matrem. & num. seq.
2 Matrem excludit substitutus etiam in bonis ex linea materna pupillo aduenientibus: Etiam si compendiosa contineatur, non si tacita sub vulgarari.
3 Mater quare non excludatur a successione filii per tacitam pupillarem sub expressa vulgarari comprehensam, & qui casu excipiuntur. num. 4.
4 Pupillaris substitutio quibus rationibus excludat matrem a suc-

